

RAN-1801130701040003
M.A. (Sem.-I) Examination April - 2026
Economics of Human Resources (Education-I) (EC-01)
Time: 2 Hours]
[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book	Seat No.: Student's Signature
---	--

- પ્ર.1. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. 10**
1. માનવ વિકાસના નિર્દેશકો દર્શાવો.
 2. તાલીમના પ્રકારો જણાવો.
 3. શિક્ષણના વળતરને માપવાની પદ્ધતિ જણાવો.
 4. શિક્ષણના જાહેર સ્ત્રોતો કયા કયા છે?
 5. (WTO) નું પૂર્ણ સ્વરૂપ લખો.
- પ્ર.2. અ. માનવ મૂડીનો ખ્યાલ સમજાવો. 07**
બ. ટકાઉ વિકાસ પર નોંધ લખો. 06
- અથવા**
- પ્ર.2. તાલીમ એટલે શું? તાલીમના અર્થ લાભની વિગતે ચર્ચા કરો 13**
- પ્ર.3. બુદ્ધિધન ધોવાણ એટલે શું? બુદ્ધિધન ધોવાણને દબાણ કરતાં અને પ્રેરિત કરતાં પીરબળો ચર્ચો. 13**
- અથવા**
- પ્ર.3. અ. વિશ્વ વ્યાપાર સંગઠનની શિક્ષણ પરની અસરો તપાસો. 07**
બ. શિક્ષણના ખાનગી નાણાંકિય સ્ત્રોત સમજાવો. 06
- પ્ર.4. ટૂંક નોંધ લખો (કોઈ પણ બે) 14**
1. માનવ મૂડી અને ભૌતિક મૂડીનો તફાવત
 2. માનવ મૂડીને અસર કરતાં પરિબળો
 3. આર્થિક વિકાસમાં શિક્ષણનું મહત્વ
 4. ભારતમાં કૌશલ્ય વિકાસના પડકારો

ENGLISH VERSION

Q.1.	Answer the following questions briefly.	10
	1. State the indicators of human development.	
	2. State the types of training.	
	3. Explain the method of measuring the return on education.	
	4. What are the public sources of education?	
	5. Write the full form of WTO.	
Q.2.	A. Explain the concept of human capital.	07
	B. Write a note on sustainable development.	06
OR		
Q.2.	What is training? Discuss the cost benefits of training in detail.	13
Q.3.	What is brain drain? Discuss the factors that push and pull brain drain.	13
OR		
Q.3.	A. Examine the effects of the World Trade Organization on education.	07
	B. Explain the private sources of financing of education.	06
Q.4.	Write short note. (Any two)	14
	1. Difference between human capital and physical capital	
	2. Factors affecting human capital	
	3. Importance of education in economic development	
	4. Challenges of skill development in India	